

Turkistarhaton Suomi 2025

– Suomeen tarvitaan aikataulutettu suunnitelma asteittaiseksi turkistarhauksesta luopumiseksi

Eläinsuojeluliitto Animalia ry käynnisti alkuvuodesta 2010 ”Turkistarhaton Suomi 2025” –kampanjan. Kampanja kertoo turkistarhauksen kehityksestä Suomessa ja Euroopassa. Sen tavoitteena on turkistarhauksesta luopuminen asteittain sosiaalisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla.

Sisällysluettelo

	S.
1. Syyt asteittaiseen turkistarhauksesta luopumiseen	2
1.1 Eurooppalainen kehitys	2
1.2 Eläinten hyvinvointiongelmat	2
1.3 Taloudelliset ja sosiaaliset tekijät Suomessa	2
2. Turkistuotannon kansainvälisestä tilanteesta	4
2.1 Tarhausta rajoittava lainsäädäntö Euroopan maissa	5
3. Turkiseläinten hyvinvoinnin ongelmista	6
3.1 Keskeiset hyvinvointiongelmat eläinlajeittain	6
3.2 Eläinsuojelutarkastukset	7
3.3 Turkistuotannon laatu- ja sertifiointiohjelmat	7
3.4 Turkistilojen kuvauksista	7
4. Turkistuotanto ja talous	8
4.1 Turkistuotannon kehitys Suomessa	8
4.2 Eläinmäärät Suomessa	8
4.3 Tuotannon saamista tuista	8
4.4 Ympäristökustannuksista	9
4.5 Työllisyys ja tarhaajien ikärakenne	9
4.6 Kannattavuus	9

1. Syyt asteittaiseen turkistarhauksesta luopumiseen

Pysyäkseen länsieurooppalaisessa eläinsuojelukehityksessä mukana Suomen on käynnistettävä valmistelu turkistarhauksesta luopumiseksi. Esitämme turkiseläinten häkkikasvatustiellon valmistelua ensisijaisesti seuraavista syistä:

1.1 Eurooppalainen eläinsuojelukehitys

Eläinsuojelukehitys on ollut Euroopassa muutamien viime vuosien aikana nopeaa juuri turkistarhauksen kohdalla. Turkiseläinten häkkikasvatusta rajoittavat tai sen lopettavat lakimuutokset ovat tulleet voimaan useissa maissa. Viimeisimpinä esimerkkeinä ovat Hollannin parlamentin hyväksymä minkkitarhauksen kiello kesältä 2009, Irlannin täysi tarhauskiello syksyiltä 2009 ja Tanskan kettutarhauskiello kesältä 2009. Mikäli Hollannin senaatti vahvistaa minkkitarhauskiellon, loppuu turkistarhaus Hollannissa kokonaan, sillä maa on jo aiemmin kieltänyt ketun ja chinchillan tarhauksen. Myös Norjassa ja Ruotsissa keskustelu tarhauksen tulevaisuudesta on aktiivista. Muista Euroopan maista tarhauksen ovat kieltäneet kokonaan Itävalta, Iso-Britannia, Kroatia ja Bulgaria. Eläinsuojelusäädösten tiukkuus on lopettanut turkistarhauksen Sveitsissä ja kettutarhauksen Ruotsissa. Osa Saksan osavaltioista on kieltänyt tarhauksen tai rajoittanut sitä. Lisäksi Israelissa käsitellään tällä hetkellä lakiesitystä, joka kieltäisi kaikkien nisäkkäiden turkisten maahantuonnin, kaupan ja tuottamisen.

1.2 Eläinten hyvinvointiongelmat

Normien mukainenkin turkiseläinten kasvattaminen aiheuttaa kaikille turkiseläiminä käytettäville lajeille merkittäviä hyvinvointiongelmia. Turkistarhausta voidaan siis pitää eläinsuojelulain hengen vastaisena toimintana. Tämän lisäksi on toistuvasti havaittu, että edes nykyiset lainsäädännön vaatimukset eivät tarhoilla toteudu. Suomen ohella Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa on tarhojen kuvauksissa paljastunut törkeitä eläinten hyvinvoinnin laiminlyöntejä. Tämän seurauksena Tanskassa keskustellaan kettutarhauskiellon ohella myös minkkitarhauskiellosta ja Norjassa pohditaan tarhauksen jatkomahdollisuuksia. Ruotsissa minkkitarhauskiello oli keskeinen syksyn 2010 parlamenttivaalien keskustelunaihe. Norjan Eläinlääkäriliitto on vedonnut turkistarhauksen kieltämiseksi. Myös Suomen Eläinlääkäriliiton puheenjohtaja on esittänyt, että tarhauksesta olisi syytä luopua siirtymäajalla.

1.3 Taloudelliset ja sosiaaliset tekijät Suomessa

Turkistarhauksen kieltäminen merkitsee yhden elinkeinon kieltämistä. Tämän vuoksi elinkeinoa koskevien päätösten on oltava sosiaalisesti kestäviä, eli siirtymäaika on oltava riittäviä ja tilanteen ennakoitavissa yrittäjille. 1980-luvulta tähän päivään tarhojen määrä on pudonnut yli 6000 tarhasta noin 1000 turkistarhaan. Tämä on tapahtunut hallitsemattomasti kansainvälisten suhdanteiden seurauksena. Nyt Suomen tulisi varautua ajoissa kansainväliseen kehitykseen, jossa turkisalaa rajoitetaan yhä laajemmin. Erilaisten tarhauksen jatkamiseen tähtäävien tukitoimien sijaan tulisi luoda sosiaalisesti kestävä ohjelma asteittaiseksi tarhauksesta luopumiseksi. Turkistarha työllistää nykyisin keskimäärin

0,7 henkilöä tarhaa kohden. Noin 40 % tiloista on päätoimisia turkistarhoja, muilla tiloilla eläinten tarhaaminen on yksi tuotantosuunta muiden rinnalla. Kun alkutuotanto ja välillinen työllistävyys lasketaan yhteen, alan katsotaan työllistävän Suomessa n. 6000–7000 henkilöä (lähde: Turkistilojen talous ja alan merkitys sekä tulevaisuuden näkymät Suomessa. MTT:n selvityksiä 160, 2008.)

Animalia toimii turkistarhauksen lopettamiseksi lainsäädännöllä. Toivomme, että puolueet ottavat tämän Suomelle kansallisesti merkittävän eläinsuojeluongelman käsittelyynsä ja pohtivat keinoja turkistarhauksen hallittuun lopettamiseen Suomessa.

Lisätietoa turkistarhauksesta internetsivuillamme: www.animalia.fi

Animalia on Suomen johtava eläinsuojelujärjestö ja osa eurooppalaista Eurogroup for Animals -verkostoa

Animalialla on kolme päätoimintakohdetta: koe-eläintoiminta, maatalouden tuotantoeläinten käyttö ja turkistarhaus. Resurssiemme puitteissa teemme työtä myös muilla eläinsuojelun saroilla.

Animalia toimii yhteiskunnallisesti ja tekee pitkäjänteistä työtä kampanjoimalla, jakamalla tietoa ja vaikuttamalla lainsäädäntöön, asenteisiin ja käytäntöihin. Annamme asiantuntijana lausuntoja eri tahoille, neuvottelemme päättäjien kanssa sekä toimimme eläinsuojelun edustajana työryhmissä ja toimikunnissa.

Rahoituksen toimintaansa Animalia saa pääasiallisesti jäsenmaksuista ja lahjoituksista. Jäseniä Animalialla on noin 6000. Animalia on osa EU-maiden eläinsuojelujärjestöistä koostuvaa Eurogroup for Animals -verkostoa. Olemme poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton järjestö, joka vuonna 2011 juhlii 50. toimintavuottaan.

2. Turkistuotannon kansainvälisestä tilanteesta

Turkistarhaus on tähän mennessä kielletty kokonaan seuraavissa maissa:

- . **Iso-Britannia**
- . **Irlanti**
- . **Kroatia**
- . **Itävalta**

Turkistarhaus on osin kielletty seuraavissa maissa tai asiasta ollaan juuri tekemässä päätöstä:

- **Hollanti**
 - Kettu- ja chinchillatarhaus kielletty
 - Minkkitarhauskielto hyväksyttiin parlamentissa 2009, asia on senaatin käsittelyssä
- **Tanska**
 - Kettutarhaus kiellettiin kesällä 2009. Minkkitarhauskiellosta keskustellaan.
- **Norja**
 - Vuoteen 2013 mennessä alan tulee olla kehittänyt hyvinvointia huomattavasti tai lopettamista harkitaan.
 - Eläinlääkäriliitto otti kielteisen kannan tarhaukseen 2009, poliittinen tuki tarhaukselle rakoilee useaan otteeseen paljastuneiden eläinten hyvinvointiongelmien vuoksi.
- **Ruotsi**
 - Kettutarhauksen vaatimuksia kiristetty, minkä jälkeen tarhaus on loppunut.
 - Minkkikieltoa esitetty. Kaatui poliittisten suhdanteiden muutokseen. Vaaliteema 2010.
- **Israel**
 - Lakiesitys nisäkkäiden turkisten kaupan kiellosta vuonna 2010. Käsittelyssä.
- **Sveitsi**
 - Eläinsuojelulaissa turkiseläimiä koskevat vastaavat vaatimukset kuin samoja eläimiä eläintarhaoloissa, tarhaus on loppunut.
- **Saksa**
 - Kettu- ja minkkitarhaukselle vaaditaan 10 vuoden siirtymäajalla muutoksia, jotka todennäköisesti lopettavat tarhauksen.
- **Bulgaria**
 - Tarhaus käytännössä kielletty.
- **Bosnia-Herzegovina**
 - Tarhaus käytännössä kielletty.

- **Italia**
 - Tarhausta on rajoitettu, mutta lain tulkinnassa on epäselvyyttä.
- **USA, New Yorkin osavaltio**
 - Turkiseläinten sähköllä lopettaminen on kielletty.

2.1 Lainsäädännölliset toimenpiteet tarhauksen rajoittamiseksi

Ruotsissa lainsäädäntöä on tiukennettu siten, että ketuille on turkistarhoilla tarjottava mahdollisuus elämiseen toisten kettujen kanssa, liikkumiseen, kaivamiseen ja muuhun lajityypilliseen käyttäytymiseen. Tämän seurauksena kettutarhaus on loppunut maassa.

Saksassa minkkien pitopaikan täytyy sisältää vedellä täytetty uima-allas, jonka pinta-ala on vähintään yksi neliömetri ja jossa veden syvyys on vähintään 30 cm. Häkin pinta-alan on oltava vähintään 3 neliömetriä ja vähintään puolet siitä on oltava kiinteäpohjaista.

Iso-Britannian alueella kaikki eläinten kasvatusta, jonka tavoitteena on teurastaa eläimet vain niiden turkin vuoksi, on kiellettyä. Laki astui voimaan vuonna 2000. Irlannissa turkistarhauksen kieltävä laki säädettiin vuonna 2009.

Sveitsissä tarhaus loppui, kun lakimuutoksella vaadittiin tarhattaville eläimille vastaavat olot kuin eläintarhoissa. Esimerkiksi vankeudessa kasvatettavalle minkille edellytetään Sveitsissä järjestettäväksi vähintään kuuden neliömetrin tilat ja yhden kuutiometrin vesiallas.

Kroatiassa turkistarhaus tulee kielletyksi siirtymäajalla, joka päättyy vuonna 2017. Kroatia oli aiemmin yksi maailman merkittävimmistä chinchilloja tarhaavista maista ja tuotanto oli taloudellisesti merkittävää. Tästä huolimatta kaikkien turkiseläinten tarhaaminen päätettiin kieltää.

Italiassa tiukennettiin vuonna 2008 minkkien tarhauksen vaatimuksia. Nyt laki vaatii minkeille mahdollisuuden uimiseen, pesäkopin sekä aiempaa enemmän tilaa. Vaatimusten myötä minkkitarhaus tulee loppumaan maassa. Lain täytäntöönpanossa on kuitenkin ollut epäselvyyksiä.

3. Turkiseläinten hyvinvoinnin ongelmista

Turkiseläinten hyvinvointiongelmat ovat tutkimusten mukaan erittäin suuria. Merkittäviä syitä turkistarhaukseen liittyviin hyvinvointiongelmiin ovat:

- Erittäin pienet ja virikkeettömät häkit.
- Häkkien verkkopohja.
- Turkiseläimet eivät kuulu aidosti domestikoituneisiin lajeihin. Tarhausta on harjoitettu aktiivisesti alle 100 vuotta ja kantaa on täydennetty pitkään luonnosta.
- Kyseessä ovat aktiiviset petoeläimet, joiden toiminnan ja liikunnan tarve on suuri.

3.1 Keskeiset hyvinvointiongelmat lajeittain

EU-komission teettämässä tieteellisiin tutkimuksiin perustuvassa selvityksessä (SCAHAW, 2001) raportoitiin lukuisia kettujen, minkkien ja supikoirien hyvinvointiin kohdistuvia ongelmia häkkiolosuhteissa. Selvityksessä mainittiin muun muassa seuraavat ongelmat:

Ketut

- Ketuilla esiintyy epänormaalia käyttäytymistä, mm. pelkoa, pentujen tappamista, stereotyyppistä käyttäytymistä ja turkin puremista.
- Tyypillinen kettuhäkki ei täytä eläinten hyvinvointitarpeita: se on virikkeetön ympäristö, josta puuttuvat mahdollisuudet riittävään liikkumiseen ja esimerkiksi kaivamiseen. Liikunnan puutteesta johtuen ketut altistuvat luuston heikkenemiselle.
- Poikasten tuottamisessa on ongelmia jopa 18–44 prosentilla ketuista.

Supikoirat

- Supikoiria hoidetaan yleensä kuten kettuja, mutta lajin lajityypillisistä vaatimuksista ei ole juurikaan tietoa. Hyvinvointiongelmia supikoirille saattavat aiheuttaa verkkopohjaiset häkit, virikkeettömyys, poikasten vieroitusikä, jalkasairaudet sekä puuttuva mahdollisuus parinvalintaan ja pariuskollisuuteen sekä talviuneen.

Minkit

- Stereotyyppinen käytös on yleistä tarhatuilla minkeillä. Sitä esiintyy jopa 85 %:lla eläimistä. Turkin, hännän ja jalkojen pureminen on yleistä.
- Tyypillinen minkkihäkki ei täytä eläinten hyvinvointitarpeita: minkeiltä puuttuvat mahdollisuudet mm. riittävään liikkumiseen, kiipeilemiseen ja uimiseen. Tutkimuksissa minkit ovat osoittaneet voimakasta tarvetta uimiseen muun liikkumisen ohella.
- Minkinpoikasten kuolleisuus imetysaikana on korkealla tasolla.

Komission selvitys suositteli näiden tekijöiden johdosta, että ennen kuin supikoirien hyvinvoinnista on olemassa riittävästi tutkimustietoa, kyseisten eläinten pitäminen tarhaolosuhteissa keskeytetään. Maailmassa supikoira tarhaavat merkittävässä määrin vain Suomi, Kiina ja Puola. Lisäksi selvityksessä todettiin, että kettujen ja minkkien häkkeitä ja käsittelytapoja olisi kehitettävä huomattavasti, jotta ne olisivat hyväksyttävällä tasolla.

Olosuhteiden kehittämässä mainittiin keskeisinä tekijöinä mm. eläinten mahdollisuudet juoksemiseen ja lajitovereiden välttämiseen sekä minkeillä uimiseen.

Turkistarhauksen olosuhteiden parantamiseen liittyvä ongelma on, että tarhaus muuttuu helposti taloudellisesti kannattamattomaksi, mikäli eläinten olosuhteita parannetaan hyvinvoinnin kannalta merkittävällä tavalla. Eläinsuojelulain nojalla on perusteltua, että turkiseläimille taattaisiin tuotantoeläiminä samantasoiset olosuhteet kuin eläintarhaeläinten kohdalla vaaditaan. Vähintään komission selvityksen suositusten toteuttaminen olisi kuitenkin eläinsuojelulain ja eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta välttämätöntä.

3.2 Eläinsuojelutarkastukset

EU:n vaatimissa vuosittaisissa eläinsuojelutarkastuksissa käydään sattumanvaraisesti tarkastamassa 5-10 % turkistarhoista. Viime vuosien tarkastuksissa huomautettavaa on löytynyt 6–29 %:lla tarhoista. Yleisimpiä puutteita ovat olleet makuuhyllyjen sekä pureskelu- ja virikemateriaalin puuttuminen, tilavaatimusten alittuminen sekä puutteet kirjanpidossa. Tilat eivät myöskään aina ole olleet pakovarmoja. Suomen kattava minkkikanta onkin peräisin tarhakarkulaisista.

3.3 Turkistuotannon laatu- ja sertifiointiohjelmat

Turkisala aloitti turkistilojen sertifiointit vuonna 2005. Sertifiointiin liittyvässä tarkastuksessa käydään läpi tietyt tuotantokriteerit, jotka eläinten hyvinvoinnin osalta tarkoittavat pääosin eläinsuojelulain vähimmäisvaatimusten täyttymistä sekä pieniä muita parannuksia, kuten eläinten rokotuksiin liittyviä vaatimuksia. Noin puolet suomalaisista tarhoista on sertifioitu. Sertifiointi ei kuitenkaan takaa eläinten hyvinvointia merkittävästi suuremmissa määrin kuin mitä lainsäädäntö vaatii.

Turkistuottajat Oy on mukana myös kansainvälisessä Origin Assured –ohjelmassa. Origin Assured –ohjelman kautta myydyistä nahoista taataan, että ne ovat peräisin maista, joissa on voimassa EU-tasoinen tai vastaava lainsäädäntö turkiseläinten kasvatuksesta. Saga Furs on puolestaan suomalaisten ja norjalaisten turkiseläinten kasvattajien omistama markkinointiorganisaatio. Saga Furs perustuu nahkojen laatuluokitukseen, eikä sillä ole erillisiä vaatimuksia eläinten hyvinvoinnin suhteen. Käytännössä kaikki Suomessa tuotetut turkiseläinten nahat myydään nykyisin Saga-tuotemerkin alla.

3.4 Kuvauksista

Suomen ohella Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa on viime vuosien aikana tullut julkisuuteen tarhojen tilannetta dokumentoivaa kuvamateriaalia. Materiaalissa esiin tulleet ongelmat ja laiminlyönnit ovat olleet samanlaisia kaikissa maissa: lajitovereiden tappamista, vahingoittamista ja syömistä, vakavia ja hoitamattomia silmä-, ien- ja muita tulehduksia, vahingoittuneita ja halvaantuneita raajoja, irtipurtuja häntiä ja vakavaa stereotyyppistä häiriökäyttäytymistä. Lisäksi materiaali on paljastanut puutteita lainsäädännön noudattamisessa esimerkiksi puhtaan veden ja virikemateriaalien sekä yleisen hygienian osalta.

4. Turkistuotanto ja talous

4.1 Turkistuotannon kehitys Suomessa

Turkistilojen määrä on Suomessa laskenut 1995 lähtien noin 50–100 tilalla vuodessa. Tilojen määrä on muuttunut viime vuosina seuraavasti:

2009 – 1103 turkistarhaa
2008 – 1239 turkistarhaa
2007 – 1331 turkistarhaa
2006 – 1438 turkistarhaa
2005 – 1492 turkistarhaa
2004 – 1596 turkistarhaa

Ennen vuotta 1995 käynnissä oli vielä nopeampi lasku:

1980-luvun alku: yli 6000 tarhaa
1989: noin 5100 tarhaa
1995: noin 2200 tarhaa

Suomen tarhoista noin 1000 sijaitsee Pohjanmaalla, eli ala on keskittymässä maantieteellisesti yhä voimakkaammin. Itä-Suomessa oli 1980-luvun alkupuolella noin 500 turkistarhaa. Nykyään tarhoja on alle 20.

1980-luvulla alkupuolella Suomi tuotti 60 % maailman ketunnahoista ja 20 % minkeistä. Vuonna 2006 Suomi tuotti 20 % maailman ketunnahoista ja 5 % minkeistä. Siniketunnahoissa eli naaleissa Suomi tuottaa 2/3 maailman koko tuotannosta. Suomen osuus maailman tuotannosta on laskenut tasaisesti viime vuoteen asti, jolloin Kiinan kettutarhauksen raju romahtaminen jälleen kasvatti Suomen suhteellista osuutta.

Kiinasta on tullut maailman merkittävimpiä turkistuottajamaita. Suomalaiset tarhaajat ovat edistäneet alan leviämistä Kiinaan kuljettamalla maahan esimerkiksi siitoseläimiä. Eläinten kuljetusolosuhteet olivat ala-arvoiset.

4.1 Eläinmäärät Suomessa

Vuonna 2009 Suomessa kasvatettiin noin 2,8 miljoonaa turkiseläintä. Minkkejä tuotettiin noin 1,7 miljoonaa, sinikettuja 980 000, hopeakettuja 72 000 ja supikoiria 90 000 yksilöä.

4.2 Tuotannon saamista tuista

Turkistarhojen valtiolta saama rahallinen tuki on EU:ta edeltävänä aikana ollut huomattavaa. Kun ala suistui lamaan 1980-luvun loppupuolella, valtiovalta tuli apuun. Turkistarhaajille annettiin vuosina 1990–91 yhteensä 150 miljoonan markan (25 miljoonan euron) ylimääräinen tukipaketti suorana nahkojen hintatukena valtion rahoista. Ilman tätä tekohengitystä turkistuotantoa tuskin olisi jäljellä edes nykyisessä laajuudessaan.

EU:hun liittymisen jälkeen turkistuotannon saamat tuet ovat muuttuneet. Yleinen suuntaus on, että tukia on karsittu ja alan edellytetään aikaisempaa enemmän tulevan toimeen omillaan. Tuet eivät ole kuitenkaan kadonneet: Matti Vanhasen II hallituksen ohjelmaan sisältyy lomitusjärjestelmän luominen turkiseläinten kasvattajille, eli valtio maksaa turkistarhaajille vuosittain 11 päiväksi lomittajan. Tähän on varattu 2,6 miljoonaa euroa. Lomitusjärjestelmä käynnistyi tänä vuonna.

Hallitus on myös myöntänyt lisää tukea turkistarhoille häkkien muuttamiseksi eläinsuojelulainsäädännön vaatimalle tasolle. Korotuksen jälkeen valtio maksaa noin 22 % investointien kuluista. Siirtymäaika uusiin häkkeihin on alkanut kymmenen vuotta sitten, ja aikaa uudistusten tekemiseen on enää vuoden 2010 loppuun.

4.3 Ympäristökustannuksista

Turkistarhojen lähiympäristössä on havaittu huomattavia vesistöille, pohjavesille ja metsille aiheutuneita haittoja. Turkistuotannon yhteenlasketut typpipäästöt ovat Suomessa 430 tonnia vuodessa ja fosforipäästöt 45 tonnia vuodessa (lähde: Suomen Ympäristökeskus 2008).

Lisäksi turkistarhaus aiheuttaa välillisiä ympäristöongelmia suuren energiankulutuksensa takia. Sekä öljynkulutuksen että kokonaisenergiankulutuksen vertailu osoittaa, että tarhakasvatetun aidon turkiksen tuotanto aiheuttaa moninkertaisesti suuremman ympäristörasituksen kuin esimerkiksi tekoturkin tai muun keinokuituvaatteen valmistus.

4.4 Työllisyys ja tarhaajien ikärakenne

Lähiuosina turkisalaa tulee Suomessa leimaamaan turkistuottajien eläköityminen ja tuotannosta luopuminen tuottajien ikärakenteen vuoksi. Tarhaajista noin 40 % on yli 50-vuotiaita ja vain noin 10 % alle 35-vuotiaita.

Turkistarha työllistää nykyisin keskimäärin 0,7 henkilöä tarhaa kohden. Noin 40 % tiloista on päätoimisia turkistarhoja, muilla tiloilla eläinten tarhaaminen on yksi tuotantosuunta muiden rinnalla. Kun alkutuotanto ja välillinen työllistävyys lasketaan yhteen, alan katsotaan työllistävän Suomessa n. 6000–7000 henkilöä (lähde: Turkistilojen talous ja alan merkitys sekä tulevaisuuden näkymät Suomessa. MTT:n selvityksiä 160, 2008).

4.5 Kannattavuus

Turkistuotannon kannattavuuteen vaikuttavat merkittävästi nahkojen markkinahinnat, jotka voivat vaihdella vuosittain huomattavasti. Esimerkiksi vuonna 2006 tuotantokustannukset olivat tuottoja suuremmat ja tilojen tulokseksi jäi keskimäärin -14 300 €. Heikointa kannattavuus on kettutiloilla ja minkkitarhauksen merkitys suhteessa kettutarhaukseen onkin Suomessa nousnut.